

substitutovou — zodpovědností jedná — dle předpisu § 1313 a) obč. zák., nýbrž jen za vinu ve volbě svého substituta ve smyslu § 1010 druhá věta obč. zák. (viz též § 1295 obč. zák.). Ve sporu, o němž jde, byl žalovaný dle § 14 advok. ř. oprávněn, zřídit za sebe po čas své služby vojenské substituta, jako takový mu byl advokátní komorou zřízen Dr. G., a poněvadž, jak zjištěno, sollicitátor v advokátní kanceláři žalovaného peníz, zaslaný žalobcem žalovanému, vyplatil Rudolfu S-ovi ještě v době, kdy v nepřítomnosti žalovaného substituoval ho Dr. G. a o zdatnosti tohoto strana žalující nemá pochybností, potvrdil vším právem odvolací soud rozsudek procesního soudu, jímž zamítnuta byla žaloba na náhradu škody.

Čís. 483.

Nepoužije-li dráha oprávnění §u 58, odstavec první, žel. dopr. ř., má nárok na dopravné dle sazbové položky na zboží deklarované, byť šlo ve skutečnosti o zboží, podrobené nižší sazbové položce.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1920, Rv I 156/20.)

Žalovanému příjemci odeslán byl vagon železa; zboží označeno bylo v nákladním listě jako »Alteisen«. Žalovaný zásilku přijal a zaplatil předepsané dovozné 102 K, jež bylo vypočteno dle železničního tarifu pro náklady, díl I, oddělení B a to za použití položky E-8, jež zní: »Eisen und Stahl, alt, abgängig« atd. Žalující dráha domáhá se vyššího dovozného a, požadujíc rozdíl, tvrdí, že použité tarifní položky nemělo býti použito, poněvadž na nákladním listu nebyl obsah zásilky dle této tarifní položky E-8 deklarován, ano bylo prý nedostatečně deklarováno pouze »Alteisen« bez dodatku »abgängig«. V takovémto případě dlužno prý dovozné čítati dle vyšší třídy odstavce III. »der allgemeinen Bestimmungen über die Frachtenberechnung für Frachtgüter lit. b), jež zní: »dopravních sazeb I. třídy jest použití, je-li pro zboží stanovena třída I., aneb není-li ani v klasifikaci zboží ani v odstavci B aniž jinde pamatováno na to, by stanovena byla určitá sazba«, a pro staré železo jako takové bez bližšího označení zvláštní tarifní položky není. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Dle § 70 žel. d. ř. dlužno, vyskytly-li se chyby při vypočítávání dovozného nebo poplatků nebo při použití tarifů, nedoplatky doplatiti a přeplatky vrátiti. V tomto sporu snaží se žalující strana dokázati, že bylo v její neprospěch užito nesprávné tarifové položky, opírajíc se při tom jedině o nedostatečnou prý deklaraci obsahu zásilky na nákladním listu, kterážto deklarace jest jediným rozhodujícím činitelem pro posouzení, které tarifní položky dlužno použiti. Oproti tomu dlužno uvést toto: Pravda, že dle § 58 žel. d. ř. dráha jest oprávněna, nikoli však povinna, obsah zásilky co do souhlasu s dotýčným údajem nákladního listu přezkoumati. V našem případě tarifovala dráha zásilku, ač nebyla přesně dle položky E—8 deklarována (vynecháno slůvko »abgängig« v nákladním listu), přece podle této položky E—8, patrně proto, že si byla vědoma toho, že obsah zásilky odpovídá tarifní položce E—8, což také z toho vysvítá, že dle spisů dráhy, této věci se týkajících, na výtku ústředí stran nesprávného použití tarifní položky přijímací stanice výtky té neuznala, podavši vysvětlivky v ten rozum, že zásilka pozůstávala z odpadků železného drátu, plechu atd.

k roztavení. Mimo to soud zjistil, že zásilka pozůstávala ze starého železa a takových odpadků, které se hodí pouze k roztavení, čemuž nasvědčuje též fakturovaná cena 6 h za 1 kg. Je-li prokázáno, že opravdu obsah zásilky odpovídá tarifní položce, již bylo použito pro počítání dovozného, jako v tomto případě, nelze mluvit o tom, že bylo tarifu nesprávně použito a padá tím nárok dráhy opírající se o § 70 žel. d. ř. Na váhu padá konečně i to, že »železo« vůbec jest v dotyčném »tarifu nákladů« speciálně tarifováno, takže podpůrné ustanovení odst. III. lit. b) v příčině něho nemůže platit a že mimo to železo, o které jde, mohlo tak jako tak spadat pouze pod tar. položky E—7, 8, 9, jejichž tarifní třídy jsou úplně stejné. O d v o l a c í s o u d vyhověl žalobě. D ů v o d y: Pokud odvolání vytyká rozsudku prvního soudce nesprávné právní posouzení věci, nelze mu upřít oprávněnosti. Dle § 57 žel. d. ř. ručí odesílatel zboží za správnost a úplnost údajů v nákladním listu a postihují ho veškeré důsledky, které vzejdou z nepřesných nebo nedostatečných údajů a záznamů. Z toho plyne, že odesílatel zásilky jest povinen označiti v nákladním listu druh a jakost zboží přesně dle tarifu, chce-li dosíci výhodnější dopravní sazby, která jest přiznána jen určitému, v tarifu podrobně určenému a taxativně uvedenému zboží, a že jest pro posouzení otázky, jaké tarifní položky při vyměření dovozného lze použít, výlučně rozhodnou d e k l a r a c e zboží odesílatelem. Opomene-li této obchodní opatrnosti, dopravním řádem mu uložené, nemůže činit nároku na levnější dopravní sazbu, když dle ní přesně zboží nedeklaroval. V tomto případě jde o zásilku starého železa, která byla v dopravním listě deklarována výrazem »staré železo« — (»alt Eisen«) a byla drahou přiznána tomuto zboží dopravní sazba nižší, dle tarifu B, odst. III. speciální klasifikační položky E, 8 (č. 1. 70 tarifu). Leč položka tato přesně specifikuje druh a jakost železa, pro něž platí, totiž výrazy »Eisen, alt, abgängig« a výslovně v odstavci třetím jest podotčeno, že nelze tarifovati dle této položky každé staré železo, třebaš opotřebované, zlomkové a odpadkové. Když tedy železo, o něž jde, nebylo v nákladním listu deklarováno jako k roztavení určené (abgängig), nemůže se žalovaná strana dovolávat nižší dopravní sazby, speciálně jen tomuto druhu železa vyhrazené, a musí nésti důsledky své nesprávné, pokud se týče neúplné deklarace po rozumu § 57 žel. d. ř. a jest tudíž dle § 70 ž. d. ř. žalovaná firma povinna, doplatiti rozdíl na dovozném mezi sazbou dle speciální tarifní položky E g) a normální sazbou vyšší dle třídy I., odst. III. všeobecných ustanovení o výpočtu dovozného pro zásilky nákladní (lit. b), č. 1. 9 tar.).

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaný vznáší dovolání z důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., pokládaje se stíženým celým obsahem rozsudku soudu odvolacího. Žalovaný vytyká rozsudku tomu, že věc po stránce právní jest nesprávně posouzena, poněvadž za základ vyměření dopravného vzata byla deklarace »Alteisen«, ač deklarace v nákladním listě, vyjádřená slovem »Alteisen« oběma stranami pojmána byla jako deklarace železa starého, odloženého (Eisen, alt, abgängig). Výtka tato není odůvodněna. Nárok žalobní opírá se o smlouvu nákladní (61 žel. d. ř.), neboť se zde jedná o řešení otázky, zda vybráním

původně předepsaného dopravného smlouva dopravní ku škodě žalujícího eráru porušena byla. Nákladní list, razítkem dráhy opatřený, slouží za důkaz o obsahu smlouvy nákladní (§ 61, odstavec třetí, žel. d. ř.). Podepsáním nákladního listu a jeho odevzdáním se zbožím železniční výpravně (§ 61, odstavec první žel. d. ř.) podrobil se odesílatel zboží dle obsahu předtisku nákladního listu ustanovením dopravního řádu a příslušných tarifů. Dle § 56, odstavec první lit. d) žel. d. ř. a žel. nákl. tar. odd. B-A-III g 1 musí obsah zásilky v nákladním listě označen býti způsobem, odpovídajícím tarifu, ano jinak dopravné ve smyslu předpisu žel. nákl. tar. odd. B-A-II b) se vyměří dle třídy Iní. V nákladním listě označil odesílatel obsah zásilky slovem »Alteisen«, ač jednalo se o »železo staré, odložené«, t. j. o takové, které jest určeno k výrobě železné suroviny, jak výslovně v tarifu oddělení B-E 8 uvedeno jest. V tarifu pro »Alteisen« není předepsáno zvláštní dopravné. Za následky nesprávné a neúplné deklarace ručí dle § 57 žel. d. ř. odesílatel. Z toho vysvítá, že pro výpočet dopravného jedině obsah nákladního listu je směrodatným a rozhodným. Dopravné z této zásilky mělo tudíž vyměřeno býti dle třídy normální I. a nikoliv, jak původně omylem se stalo, dle položky E 8 žel. nákl. tar. odd. B částkou nižší. Dle § 70, odstavec druhý žel. d. ř. jest tudíž nárok žalobní proti žalovanému, jako příjemci zboží, odůvodněn. Na tom ničeho nemění právo ku zkoumání deklarace, dráze v § 58, odstavec první žel. d. ř. vyhrazené, kterého dráha není nucena použiti. Dopravní řád neobsahuje totiž ustanovení, které by oprávněovalo osoby v § 70 odstavec první a druhý žel. d. ř. uvedené, odepřiti placení vyššího dopravného, které odpovídá deklaraci v nákladním listě uvedené, nikoliv však druhu zboží, o jehož zaslání se ve skutečnosti jedná. Nepoužije-li tudíž dráha svého oprávnění ve smyslu § 58 odstavec první žel. d. ř., tvoří základ pro výpočet dopravného jedině a výhradně obsah nákladního listu.

Čís. 484.

Pro přemrštěnost ceny není kupní smlouva ještě o sobě neplatnou dle § 879 čís. 4, obč. zák.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1920, Rv I 170/20.)

Žalobce koupil od žalované firmy počátkem října 1918 za účelem dalšího zcizení větší počet koží za 130.000 K. V době převratové byly kůže Národním výborem zabaveny a žalobci vyplacena později náhrada 6.000 K. Žalobce domáhal se zrušení smlouvy pro přemrštěnost kupní ceny. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Žalobce, tovární výrobce řemenů, koupil kůže za účelem dalšího zcizení. Z toho nutno usuzovati, že žalobce měl potřebné vědomosti, by správně ocenil kupované kůže. Žalobce sám kupní cenu smluvil a zboží svými lidmi převzal a částečně odvezl, a před tím smluvenou cenu zaplatil. Z toho všeho vyplývá, že žalobce skutečnou cenu koupených koží znal. Je-li pravdou jeho tvrzení, že ceny ty jsou přemrštěnými, platil tuto přemrštěnou cenu vědomě a tím spolupůsobil ku spáchání činu nedovoleného, následkem čehož nemůže dle § 1174 obč. zák., nový doslov, požadovati zpět, co ku spáchání činu byl dal. Žalobní nárok jest proto bezdůvodný. Jak uvedeno, koupil žalobce kůže za účelem dalšího zcizení, a následkem